

Ocena wpływu proponowanych działań na środowisko (EIA)

Informacje ogólne

Co to jest EIA?

Ocena skutków wywieranych na środowisko (Environmental Impact Assessment - EIA) jest jednym z głównych narzędzi polityki środowiskowej mającym na celu realizację stałe zrównoważonego rozwoju. Jej celem jest profilaktyka negatywnych następstw różnych czynności człowieka na środowisko, w tym także zdrowie. Jest przeprowadzana w formie kompleksowej i specjalistycznej oceny zakładanych skutków przedsięwzięcia lub jego zmiany na środowisko przed podjęciem decyzji o jego realizacji lub przed wydaniem zezwolenia na jego realizację zgodnie z określonymi przepisami.

Planowane przedsięwzięcie lub zmiana planowanego przedsięwzięcia (w dalszej części nazywana tylko „planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana”) oznacza realizację budynku, inną klasyfikację, plan realizacji lub też innego typu ingerencją w środowisko lub krajobraz zmieniające fizyczne aspekty miejsca, wraz z wydobyciem surowców naturalnych.

Jakie ramy prawne EIA zostały określone dla Republiki Słowackiej?

W Republice Słowackiej ocenę przeprowadza się od 1994 roku, w którym to weszła w życie ustawa NR SR nr 127/1997 Dz.U, o ocenie skutków wywieranych na środowisko. Dnia 1. lutego 2006 roku ustawa ta została zastąpiona:

- ustawą nr 24/2006 Dz.U. o ocenie skutków na środowisko i o zmianie lub uzupełnieniu niektórych przepisów, w brzmieniu późniejszych przepisów (ustawa) oraz
- rozporządzeniem MŠN Rep.Sl. nr 113/2006 Dz.U. określającym szczegóły odnośnie kompetencji dla celów oceny skutków wywieranych na środowisko tworzące obecne ramy prawne EIA na Słowacji.

Ustawa EIA była wielokrotnie nowelizowana, z kolei ostatnia nowelizacja weszła w życie dnia 1 stycznia 2015 roku.

Ustawodawstwo Słowacji w zakresie EIA zapewnia całkowitą zgodność z prawem UE oraz porozumieniami międzynarodowymi, do których Republika Słowacji jest zobowiązana. Przyjęcie ustawy i jej nowelizacji o ocenie skutków wywieranych na środowisko i jego zastosowanie jest jednocześnie podstawowym warunkiem finansowania projektów ze środków Unii Europejskiej.

Jaki jest cel EIA?

Celem oceny planowanych przedsięwzięć jest:

- stwierdzenie, opisanie oraz ocena bezpośrednich i pośrednich skutków planowanego przedsięwzięcia i jego zmiany na środowisko, wraz z skutkami przekraczającymi granice państwa,
- wyjaśnienie i porównanie zysków i strat związanych z realizacją planowanego przedsięwzięcia oraz jego zmian wraz z jego wariantami, również w porównaniu z wariantem zerowym,
- określenie kroków mających na celu zapobieganie zanieczyszczaniu środowiska, złagodzenie skutków zanieczyszczeń środowiska lub zapobieganie degradacji środowiska,
- uzyskanie fachowej dokumentacji koniecznej do wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedsięwzięcia i jego zmiany zgodnie z przepisami osobistymi.

Które z proponowanych przedsięwzięć i ich zmiany są przedmiotem oceny skutków wywieranych na środowisko?

W zależności od wagi możliwych negatywnych wpływów na środowisko przedmiotem oceny są planowane przedsięwzięcia i ich zmiany podane w załączniku nr 8 do ustawy:

- podlegające obowiązkowej ocenie lub,
- podlegające postępowaniu wyjaśniającemu.

Które z proponowanych przedsięwzięć i ich zmiany są przedmiotem obowiązkowej oceny skutków wywieranych na środowisko?

- planowane przedsięwzięcie podane w załączniku nr 8 ustawy w części A,
- planowane przedsięwzięcie podane w załączniku nr 8 w części A, realizowane wyłącznie lub w szczególności w celu rozwoju lub testowania nowych metod lub produktów, ewentualnie metod lub produktów, które nie były używane ponad dwa lata, wynikających z decyzji będącej rezultatem procedury wyjaśniającej planowanego przedsięwzięcia,
- planowane przedsięwzięcie podane w załączniku nr 8 części B, jeżeli wynika ono z decyzji będącej rezultatem procedury wyjaśniającej,
- zmiana planowanego przedsięwzięcia podanego w załączniku nr 8 w części A, jeżeli sama taka zmiana osiąga lub przekracza wartość graniczną, jeżeli została określona wartość progowa dla planowanego przedsięwzięcia w załączniku nr 8 w części A,
- zmiana planowanego przedsięwzięcia podanego w załączniku nr 8 części A, mogąca mieć znaczny negatywny skutek na środowisko, jeżeli jest to przedsięwzięcie już ocenione, na które wydano zezwolenie, zrealizowane lub będące w fazie realizacji, jeżeli wynika to z decyzji będącej rezultatem procedury wyjaśniającej i oceny jej skutków,
- zmiana planowanego przedsięwzięcia podanego w załączniku nr 8, w części B, jeżeli jest to przedsięwzięcie już ocenione, na które wydano zezwolenie, zrealizowane lub będące w fazie realizacji i w przypadku zmian mogących mieć istotny negatywny skutek na środowisko naturalne, jeżeli wynika to z decyzji będącej rezultatem procedury wyjaśniającej,
- planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana, które na podstawie ekspertyzy państwowego organu ochrony środowiska i krajobrazu może mieć prawdopodobnie samodzielnie lub w połączeniu z tą działalnością istotny wpływ na kompleks terenów objętych ochroną.

Które z planowanych przedsięwzięć i ich zmiany podlegają procedurom wyjaśniającym?

- planowane przedsięwzięcie podane w załączniku nr 8 w części A, które jest realizowane wyłącznie lub w szczególności w celu rozwoju i testowania nowych metod lub produktów, ewentualnie nowych metod lub produktów, które nie były używane ponad dwa lata,
- planowane przedsięwzięcia podane w załączniku nr 8, w części B,
- zmiana planowanego przedsięwzięcia, podanego w załączniku nr 8, w części A, które nie osiąga i również nie przekracza wartości progowej określonej w załączniku nr 8, w części A, i które jednak może mieć ważny negatywny skutek na środowisko, w przypadku przedsięwzięć już ocenionych, na które wydano zezwolenie, zrealizowanych lub będących w fazie realizacji,
- zmiana proponowanego przedsięwzięcia podanego w załączniku nr 8, w części B, która może mieć istotny negatywny skutek na środowisko, w przypadku przedsięwzięć już ocenionych, na które wydano zezwolenie, zrealizowanych lub będących w fazie realizacji.

W jakich przypadkach zakończenie planowanego przedsięwzięcia podlega osobnej ocenie?

- zakończenie planowanego przedsięwzięcia powiązane z likwidacją, oczyszczeniem, rekultywacją lub z więcej niż jedną z tych czynności, jest traktowane jako zmiana planowanego przedsięwzięcia objęta osobną oceną lub procedurą wyjaśniającą tylko wtedy, gdy takie zakończenie planowanego przedsięwzięcia nie było częścią oceny planowanego przedsięwzięcia.

Czy w uzasadnionych przypadkach przedmiotem oceny mogą być również przedsięwzięcia, nie podane w załączniku nr 8 lub nie osiągające wartości progowych zgodnie z podanym załącznikiem?

Tak, na podstawie uzasadnionej inicjatywy sporządzonej na piśmie. Uzasadnioną inicjatywę na piśmie może podać każdy. Odpowiedni organ rozpocznie procedurę z własnej inicjatywy lub na podstawie uzasadnionej inicjatywy na piśmie. Przy podejmowaniu decyzji o tym, czy planowane

przedsięwzięcie lub jego zmiana będzie podlegało ocenie zgodnie z tą ustawą, odpowiedni organ zastosuje kryteria dla określania procedury podanej w załączniku nr 10. ustawy. Odpowiednim organem w tym wypadku jest wyłącznie MOŠ Rep. Sl.

Kto może zostać uczestnikiem procesu EIA? Oraz ich definicja zgodnie z ustawą.

Wykonawca jest nim osoba fizyczna lub prawna, zainteresowana realizacją planowanego przedsięwzięcia lub jego zmianą wymagającą zezwolenia, **odpowiedni organ** jest organem administracji państwowej, pełniącym obowiązki w zakresie oceny skutków na środowisko; jest nim Ministerstwo Ochrony Środowiska Republiki Słowacji (MOŠ Rep. Sl.) oraz urząd powiatowy w kraju będącym siedzibą oraz urząd powiatowy, o ile ustawa nie przewiduje inaczej, **organ resortowy** jest centralnym organem administracji państwowej, w kompetencji którego leży planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana, **organ zezwalający** jest gminą lub organem administracji państwowej kompetentnym w kwestii podejmowania decyzji odnośnie procedury wydawania zezwoleń, **zainteresowany organ** – jest organem administracji państwowej, którego zobowiązująca ocena, zgoda, opinia, decyzja lub wydane stanowisko jest zgodne z odpowiednimi przepisami stanowiącymi warunek wydania zezwolenia planowanego przedsięwzięcia lub jego zmiany **zainteresowana gminą** jest gmina, na terenie której planuje się realizację planowanego przedsięwzięcia lub realizację jego zmiany, lub też tereny które mogą zostać dotknięte skutkiem planowanego przedsięwzięcia lub jego zmiany, **społeczność** jest to jedna osoba fizyczna, prawna lub więcej osób fizycznych lub prawnych, ich organizacje lub grupy, **zainteresowana społeczność** jest to społeczność, będąca zainteresowana lub prawdopodobnie zainteresowana procedurą dotyczącą środowiska lub mająca interes w tej procedurze; obowiązuje zasada, iż organizacja pozarządowa wspierająca ochronę środowiska i spełniająca wymagania określone w niniejszej ustawie jest zainteresowana taką procedurą, **organizacją pozarządową** wspierającą ochronę środowiska jest stowarzyszenie obywatelskie, fundusz nieinwestycyjny organizacja non profit, organizacja świadczące usługi użyteczności publicznej z wyłączeniem takiej, która powstała z inicjatywy państwa lub fundacji, założona w celu tworzenia lub ochrony środowiska lub zachowania wartości środowiska naturalnego, **wykwalifikowaną osobą** jest osoba fizyczna lub prawna zarejestrowana przez MOŠ Rep. Sl. w pod osobnym wpisem zgodnie z rozporządzeniem MOŠ Rep. Sl. nr 113/2006 Dz.U określającą szczegóły dotyczące kwalifikacji zawodowych w celu oceny skutków dla środowiska. **kraj pochodzenia** jest państwem, na którego terenie proponuje się realizację planowanego przedsięwzięcia lub jego zmianę, która może mieć niepożądaną wpływ przekraczający granicę państwa, **zainteresowana strona** jest nią państwo, które może być zainteresowane znacznie niepożądanym skutkiem planowanego przedsięwzięcia lub jego zmiany przekraczającego granicę państwa.

Do kogo należy się zwrócić“?

Jeżeli chcesz uzyskać informacje:

- lub jeżeli planowane przez Ciebie przedsięwzięcie podlega ocenie zgodnie z ustawą nr 24/2006 Dz.U. o ocenie skutków wywieranych na środowisko w brzmieniu późniejszych przepisów,
- który z organów administracji państwowej jest odpowiednim organem dla planowanego przez Ciebie przedsięwzięcia,
- o kolejnych planowanych przedsięwzięciach procesu oceny skutków wywieranych na środowisko, które mogłyby mieć skutek na środowisko oraz zdrowie ludności w Twojej okolicy.

Możesz zwrócić się do:

- pracowników administracji państwowej odpowiedzialnych za ocenę skutków wywieranych na środowisko (<http://enviportal.sk/agendy/na-koho-sa-obratit/poradime-vam>),
- pracowników zainteresowanej gminy,
- pracowników centrum dokumentacji EIA/SEA (Słowacka Agencja Środowiska) <http://enviportal.sk/agendy/obcan/obcan-v-procese-eia/kontakt>.

lub skorzystać:

- źródła informacji w EIA (publikacje specjalistyczne, dyrektywy metodyczne, podręczniki metodyczne, materiały reklamowe itp. (<http://enviportal.sk/eia-sea-posudzovanie-vplyvov-na-zp/publikacie>),
- system informacji dla oceny skutków wywieranych na środowisko, (<http://enviportal.sk/sk/eia>).

Przy zdobywaniu informacji o planowanym przedsięwzięciu zalecamy podać charakterystykę planowanej czynności, w szczególności jej lokalizację, wielkość, powierzchnię zajmowanego terenu, ilość zastosowanych środków chemicznych liczbę wyprodukowanych produktów, liczbę miejsc parkingowych na parkingach, w garażach, długość budowlanych dróg i autostrad itp. W razie powiększenia lub rekonstrukcji również pierwotnie dozwoloną wielkość.

Wykonawca w trakcie procesu wydawania zezwoleń na realizację przedsięwzięcia zgodnie z odpowiednimi przepisami, został również poinformowany o tym, iż jeżeli planowane przedsięwzięcie podlega ocenie skutków wywieranych na środowisko, to bez oceny przedsięwzięcia zgodnie z ustawą nie można mu wydać zezwolenia na realizację planowanego przedsięwzięcia zgodnie z określonymi przepisami.

Jakie są główne kroki procesu EIA?

Schemat kolejności kroków w procesie oceny skutków planowanego przedsięwzięcia przedstawiono na drugiej stronie niniejszego folderu również z harmonogramem poszczególnych kroków.

Proces **obowiązkowej oceny** skutków planowanego przedsięwzięcia i jego zmiany na środowisko składa się z tychże podstawowych kroków:

- przedsięwzięcie i zgłaszanie do niego uwag,
- określenie zakresu oceny i harmonogramu,
- protokół oceny i zgłaszanie do niego uwag,
- dyskusja publiczna nad protokołem i ocena,
- ekspertyza,
- opinia końcowa.

Obowiązkowa ocena jest przeprowadzana zgodnie z ustawą o postępowaniu administracyjnym W opinii końcowej odpowiedni organ oprócz oceny ogólnej skutków planowanego przedsięwzięcia lub zmiany poda, czy wyraża zgodę na jego realizację, czy też nie, po spełnieniu jakich warunków, i w którym wariantcie realizacji, jak również wymagany zakres analizy po projekcie. Opinia końcowa jest wiążąca dla kolejnej procedury wydawania zezwolenia i obowiązuje przez 7 lat od dnia nabycia mocy prawnej.

Postępowanie wyjaśniające jest przeprowadzana zgodnie z ustawą o postępowaniu administracyjnym i zostaje wszczęta w momencie przedstawienia planu, jeżeli przedmiotem ma być planowane przedsięwzięcie lub ogłoszenie o zmianie, jeżeli przedmiotem ma być zmiana planowanego przedsięwzięcia. Procedura wyjaśniająca zostaje zakończona w momencie wydania decyzji, w której odpowiedni organ zadecyduje, czy planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana powinna być oceniana zgodnie z ustawą. W razie podjęcia decyzji, iż planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana nie powinno być oceniane zgodnie z ustawą nastąpi proces wydawania zezwolenia zgodnie z odpowiednimi przepisami. Jeżeli zapadnie decyzja, iż planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana ma zostać oceniona zgodnie z ustawą, proces jest kontynuowany krokiem w obowiązkowej ocenie, a mianowicie poprzez określenie zakresu oceny i harmonogramu. W trakcie podejmowania decyzji odpowiedni organ stosuje właściwe kryteria dla określania procedury zgodnie z załącznikiem nr 10 ustawy.

Jaki jest związek EIA z procedurą wydawania zezwoleń?

W trakcie procesu wydawania zezwoleń na realizację planowanego przedsięwzięcia lub jego zmianę odpowiedni organ ma status organu zainteresowanego, jeżeli wydał w jego sprawie decyzję w trakcie postępowania wyjaśniającego lub zgodnie z ustawą opinię końcową.

Odpowiedni organ określi w zobowiązującej opinii, czy plan rozpoczęcia procedury wydawania zezwoleń a realizację planowanego przedsięwzięcia jest zgodny z decyzjami wydanymi zgodnie z ustawą i ich warunkami. Odpowiedni organ wyda zobowiązującą osobną opinię w związku z procedurą terenową dotyczącą lokalizacji budowy, odnośnie procedury terenowej odnośnie wykorzystania terenu, procedury budowlanej i procedury odbioru prac budowlanych.

W jaki sposób społeczność może zostać włączona do procesu EIA?

Zainteresowana społeczność ma status uczestnika w procedurach oceny skutków planowanego przedsięwzięcia lub jego zmiany a następnie status uczestnika procedury wydawania zezwoleń, jeżeli skorzysta z prawa wyrażenia swojej opinii na piśmie na temat zmiany, planu, zakresu oceny i protokołu oceny.

Realizacją zasad demokracji jest zarówno informowanie społeczeństwa o planowanych działaniach jak również umożliwienie dostępu społeczeństwa bezpośrednio do procesu oceny skutków.

Informowanie społeczeństwa odbywa się za pośrednictwem portali internetowych odpowiedniego organu, tablic urzędowych, mediów oraz za pośrednictwem zainteresowanej gminy.

Społeczństwo ma okazję wyrażenia swojej opinii odnośnie planowanego przedsięwzięcia i jego zmianie w ramach terminu opublikowania ogłoszenia o zmianie, planu, zakresu oceny i protokołu oceny a następnie ramach publicznej debaty nad protokołem oceny, w trakcie której zostaje przedyskutowana problematyka zawarta w protokole z debaty publicznej. Opinie społeczeństwa muszą zostać uwzględnione i ocenione w ekspertyzie i opinii końcowej jak również w decyzji z procedury wyjaśniającej odpowiedniego organu.

Społeczństwo ma prawo wniesienia odwołania od decyzji z postępowania wyjaśniającego na temat, czy planowane przedsięwzięcie lub jego zmiana ma być oceniana zgodnie z niniejszą tą ustawą lub od opinii końcowej również wtedy, gdy nie było uczestnikiem postępowania wyjaśniającego lub obowiązkowej oceny.

Ustawa w ramach ogólnego pojęcia społeczeństwo określa tzw. zainteresowaną społeczność i jej trzy formy. Są to:

- stowarzyszenie obywatelskie,
- inicjatywa obywatelska,
- organizacja pozarządowa wspierająca ochronę środowiska.

Gdzie jest publikowana i archiwizowana dokumentacja procesu EIA?

Dokumentacja procesu oceny skutków jest publikowana w formie elektronicznej na stronie internetowej odpowiedniego organu w ramach kompleksowego systemu informacji <http://enviportal.sk/sk/eia> i jest do dyspozycji społeczeństwa.

Kompleksowa dokumentacja jest archiwizowana przez okres 15 lat od momentu zakończenia procesu oceny w MŠN Rep. Sl., urządach powiatowych oraz w Centrum Dokumentacji EIA w Słowackiej Agencji Środowiska w Bańskiej Bystrzycy.

Wydane w październiku 2016 r. ze środków finansowych Funduszu Środowiska 2016.

Zamawiający:

Słowacka Agencja Środowiska
ul. Tajovského 28B,
975 90 Bańska Bystrzyca, Słowacja
www.sazp.sk

Wykonawca:

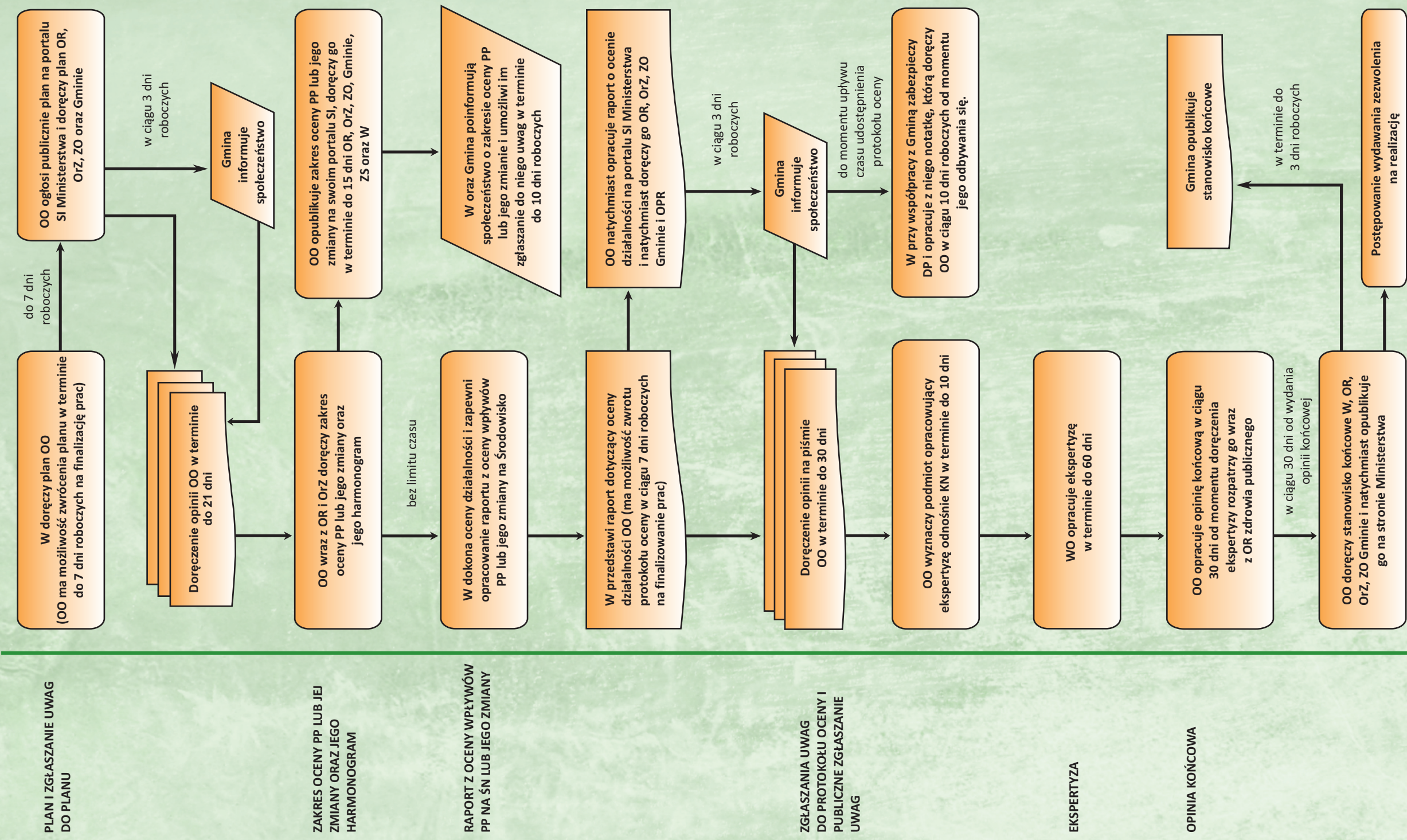
Ministerstwo Środowiska Słowacji
Námestie Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava, Słowacja
www.minzp.sk

Grafika: Słowacka Agencja Środowiska, www.sazp.sk

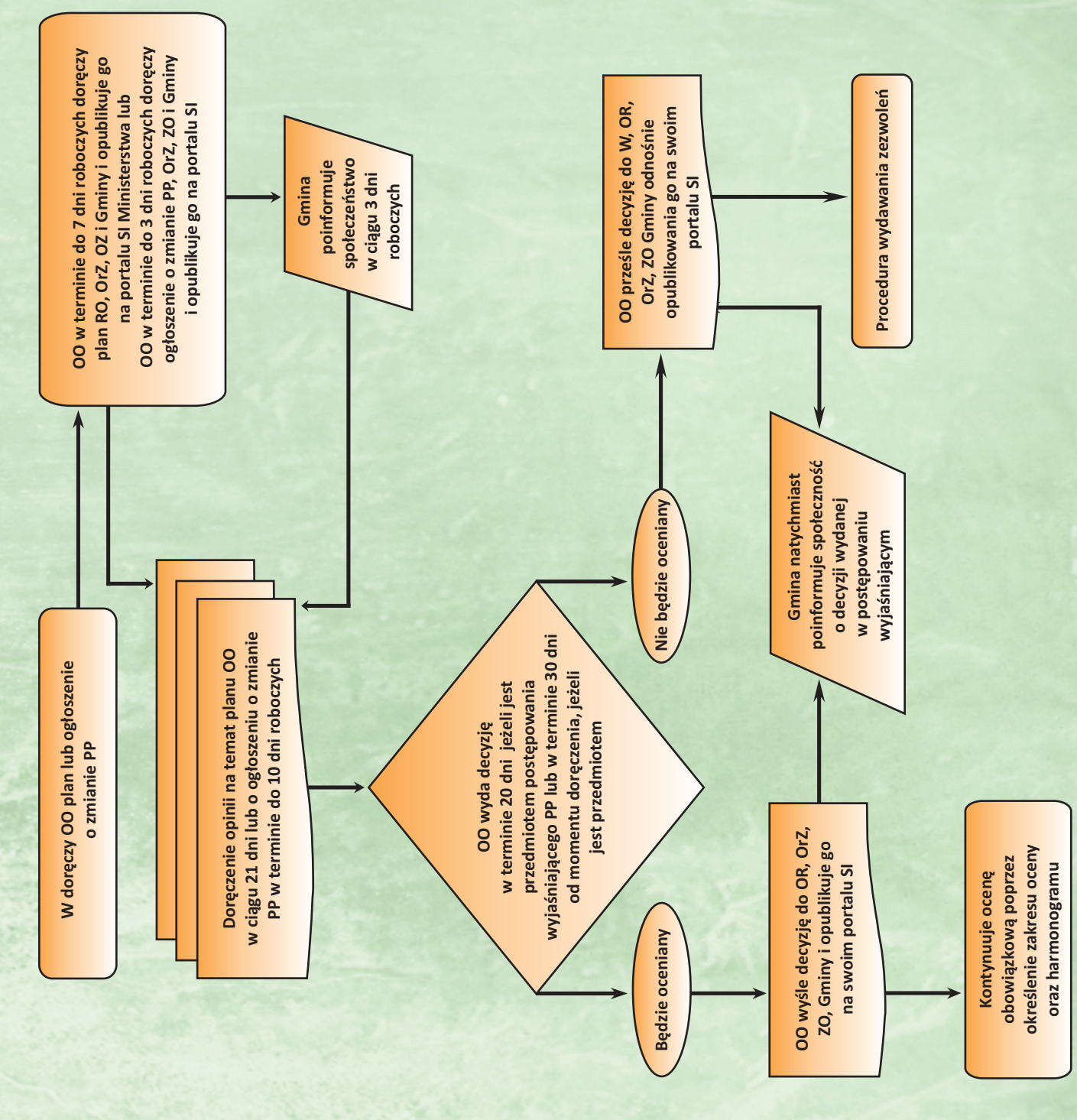
Druk: Ultra Print, s. r. o., Bratislava

Nakład: 1000 szt.

SCHEMAT KOLEJNOŚCI KROKÓW PROCESU OCENY SKUTKÓW PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA LUB JEGO ZMIANY NA ŚRODOWISKO (OCENA OBWIĄZKOWA)

SCHEMAT KOLEJNOŚCI KROKÓW PRZY POSTĘPOWANIU WYJAŚNIAJĄCYM PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA LUB JEGO ZMIANY NA ŚRODOWISKO

OO – odpowiedni organ, W – wykonawca, ZO – zainteresowany organ, OR – organ resortowy, OrZ – organ zezwalający, Gmina – zainteresowana gmina, WO – wykwalifikowana osoba, SI – strona internetowa, Ministerstwo – Ministerstwo Środowiska R. Si., DP – debata publiczna, ZS – zainteresowana społeczność, PP – planowane przedsięwzięcie, OPR – organizacja pozarządowa